

ANGREB AF SKADEGØRERE I KORN, RAJGRÆS, KARTOFLER OG MAJS I REGISTRERINGSNETTET I UGE 25

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Evt. svampebekæmpelse i hvede skal nu afsluttes. Brunrust breder sig i nogle hvedemarker, især i KWS Lili og Torp. Meget bygrust i flere vårbygmarker. Havrepletbakteriose i havre. Kun udløst bladlusbekæmpelse i ca. 5 procent af hvede- og vårbygmarkerne.

11. registrering af angreb af svampesygdomme i vintersæd er foretaget.

Indtil vækststadium 32 (2 knæ udviklet) bedømmes sygdomsangrebene på hele planten. Fra og med vækststadium 32 bedømmes kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade. De vejledende bekæmpelsestærskler følger også denne bedømmelsesmetode. Angreb af bladlus og kornbladbillelarver bedømmes som procent angrebne strå.

Registreringer af sygdomsangreb i observationsparcellerne i vintersæd kan nu også følges på www.Tystofte.dk (se under resultater, observationsparceller).

VINTERHVEDE

Se det gennemsnitlige vækststadie i hvede i registreringsnettet i de senere år i tabel 1.

Tabel 1. Vækststadier i vinterhvede i år sammenholdt med tidligere år.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
18	28	29	30	25	31	31	30	31	30	32
19	30	31	31	28	32	32	31	32	31	33
20	30	33	33	30	35	33	34	34	32	36

21	34	37	35	33	37	35	38	38	40	40
22	36	45	44	37	46	38	48	47	53	47
23	41	56	50	45	55	41	62	58	66	56
24	51	65	58	55	65	51	68	64	71	66
25	58	69	63	62	70	58	71	69	75	70

Evt. svampebekæmpelse i hvede anbefales afsluttet senest i vækststadium 71 (kerneindholdet vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse). Det gennemsnitlige vækststadium er 70, så evt. svampebekæmpelse skal nu afsluttes i mange marker.

Gulrust: der er i registreringsnettet denne uge udløst bekæmpelse i ca. 90 procent af de ubehandlede marker med Benchmark, ca. 65 procent af markerne med Kalmar, ca. 50 procent af markerne med Sheriff, ca. 35 procent af markerne med KWS Zyatt og ca. 25 procent af markerne med Elixer. I Graham og især Informer er kun fundet ganske få tilfælde af gulrust.

Brunrust: angrebene har bredt sig en del i det varme vejr. Mest er fundet i KWS Lili og Torp, hvor der er udløst bekæmpelse i 25-30 procent af de ubehandlede marker. I Graham og KWS Zyatt er udløst bekæmpelse i 10 hhv. 5 procent af de ubehandlede marker.

Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter til og med vækststadium 71 (kerneindholdet vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse) ved over 25 procent angrebne planter. Se [Forsøg med sen bekæmpelse af brunrust i hvede](#).

Septoria: angrebene har igen bredt sig i den forløbne uge. Angrebene bliver synlige ca. 3 uger efter smitte. Smitte som følge af den megen nedbør mange steder omkring 12. juni vil vise sig omkring 3. juli. Mindst Septoria findes fortsat i Informer.

Bekæmpelse: der er sjældent behov for en sen svampesprøjtning, hvis der er behandlet under eller efter skridning. Ved et højt smittetryk af gulrust eller brunrust i modtagelige sorter kan det dog være behov for en sen svampebekæmpelse med f.eks. Prosaro. En sen bekæmpelse rettet mod Septoria kan være aktuel i modtagelige sorter, hvis der er meget angreb i marken, og der udløses bekæmpelse grundet meget nedbør til og med vækststadium 71.

Sprøjtefristen for de fleste af midlerne er vækststadium 69 (afsluttet blomstring) og for enkelte lidt før, mens Proline og Viverda må bruges til og med vækststadium 71.

Vær i år meget opmærksom på triazolreglerne og på evt. restriktioner på antal behandlinger med midlerne. F.eks. må følgende midler maks. anvendes 2 gange pr. sæson i vinterhvede: Prosaro, Proline Xpert, Proline, Folicur Xpert. Der er ingen restriktioner på antallet af behandlinger med Comet Pro og Orius.

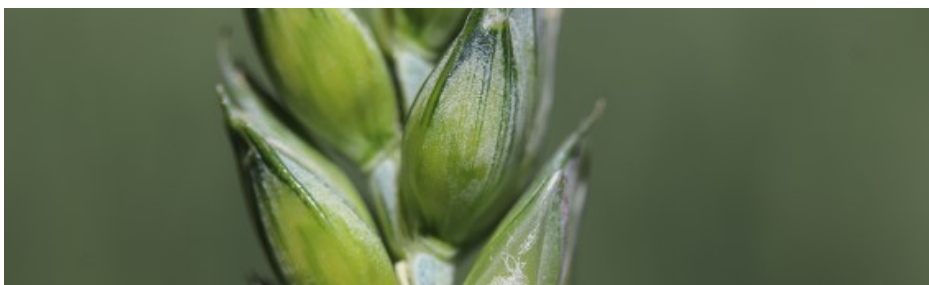
Bladlus: angrebene er overvejende svage, og der er udløst bekæmpelse i 7 procent af markerne. Det højeste angreb er 60 procent angrebne strå. Bekæmpelse af bladlus anbefales ved over 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse eller ved over 40 procent angrebne strå, såfremt der ikke samtidig er behov for svampebekæmpelse. Anvend til bekæmpelse f.eks. 0,05-0,125 kg Pirimor, der skåner mariehøns og andre nyttedyr. Højeste dosis anvendes ved mange bladlus pr. aks.

Billede 1. Brunrust på de fleste faneblade i hvede i et ubehandlet forsøg fotograferet 14. juni 2019.

Billede 2. Angreb af gulrust fotograferet 14. juni 2019. Sidst på sæsonen fremkommer de sorte vintersporer.

Billede 3. Vækststadie 71 (kerneindholdet vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse) i hvede fotograferet 14. juni 2019. Yderavnerne er fjernet, så kernen kan ses. Evt. svampebekæmpelse i hvede er senest aktuel i vækststadie 71.

Figur 1. Udviklingen af Septoria (procent angrebne planter) i hvede i 2019 sammenlignet med de to foregående år.

Se data på nedenstående link:

[Vinterhvede](#)

VÅRBYG

6. registrering er foretaget.

Svampesygdomme: bygrust og bygbladplet er fortsat mest udbredt, og især bygrust har bredt sig i den forløbne uge.

Der er udløst bekæmpelse af bygrust i ca. 25 procent af de ubehandlede marker, og tilfælde af meget bygrust er fundet i de fleste sorter.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter frem til vækststadie 65 (blomstring halvvejs) ved over 10 procent angrebne planter.

Bygbladplet er fundet i de fleste sorter, og der er udløst bekæmpelse i ca. 5 procent af de ubehandlede marker. Mest bygbladplet er fortsat fundet i Crossway, RGT Planet og Laurikka.

Bygbladplet bekæmpes i modtagelige sorter i vækststadie 32-60 (2 knæ udviklet til fuld gennemskridning) ved over 25 procent angrebne planter. I de meget modtagelige sorter Laurikka og Crossway bekæmpes dog ved over 10-25 procent angrebne planter til vækststadie

65 (blomstring halvvejs).

Skoldplet bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter og mindst 5 dage med nedbør. Mest er fundet i RGT Planet.

Vær især opmærksom på evt. angreb af bygbladplet og skoldplet i vårbyg med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning. Fra praksis er meldt om enkelte tilfælde af meget bygbladplet under disse forhold.

Der er ikke registreret angreb af *Ramularia*.

Til svampebekæmpelse omkring skridning kan f.eks. anvendes 0,3 Propulse + 0,25 l Orius/Comet Pro. Ved meget bygrust hæves dosis af Orius/Comet Pro lidt. Ved bygbladplet anbefales blanding med Comet Pro, som har god effekt mod bygbladplet.

Skadedyr: der er fortsat mange kornbladbillelarver i flere marker. Den vejledende bekæmpelsestærskel er 0,5-1,0 larve pr. strå. Små larver er lettest at bekæmpe. Til bekæmpelse af kornbladbillelarver kan anvendes 0,1-0,15 kg Karate, 0,05-0,075 kg Kaiso Sorbie, 0,15 l Fastac. Mavrik Vita er kun godkendt mod bladlus. Hvis der også forekommer bladlus kan mod kornbladbillelarver anvendes 0,1 l Mavrik Vita. Kornbladbillelarver bekæmpes til omkring gennemskridning.

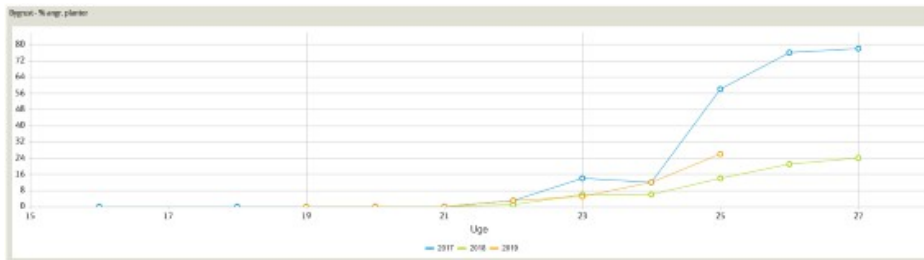
Angrebene af bladlus er overvejende svage, og der er udløst bekæmpelse i 4 procent af markerne. Det højeste angreb er 50 procent angrebne strå. Bekæmpelse af bladlus anbefales ved over 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse eller ved over 40 procent angrebne strå, såfremt der ikke samtidig er behov for svampebekæmpelse. Til bekæmpelse af bladlus anvendes de høje af ovennævnte doser.

Det gennemsnitlige vækststadium er 59 (gennemskredet) med en variation fra vækststadium 45 til 71 (fanebladets bladskede opsvulmet til kerneindholdet vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse).

Billede 4. Æg fra mariehøns fotografert 12. juni 2019 af John Voss, Østdansk Landboforening. Der ses usædvanlig mange mariehøns i år. Mariehøns lever udelukkende af bladlus. En voksen mariehøne æder mindst 20-40 bladlus om dagen. Larverne æder hver 200 til 600 bladlus i løbet af deres udvikling.

Figur 2. Udviklingen af bygrust (procent angrebne planter) i vårbyg i 2019 sammenlignet med de to foregående år.

HAVRE

5. registrering er foretaget.

Svampesygdomme: meldug har bredt sig i den forløbne uge, og der er udløst meldugbekæmpelse i ca. 25 procent af observationerne. I sorten Delfin er ikke fundet meldug. Meldug bekæmpes i vækststadiet 37-65 (fanebladet synligt til under blomstring) ved over 50-75 procent angrebne planter. Til meldugbekæmpelse kan anvendes f.eks. 0,3-0,4 l Orius. Ved meget havrebladplet kan anvendes 0,25-0,3 l Propulse.

Der er kun fundet lidt angreb af havrebladplet. Angreb kan forveksles med havrepletbakteriose, som er fundet i flere marker. Se billede 5. Bakterien trives bedst i fugtige og varme somre og spredes via regnstænk til andre blade. Havrepletbakteriose er udsædsbåren, men der foretages ingen rutinemæssig undersøgelse af udsæd for angreb. Bakterien kan også overleve en kortere periode på halmrester af havre og på græsser. Havrepletbakteriose er kun sjældent årsag til større udbyttetab.

Skadedyr: der er fortsat mange kornbladbillelarver i flere marker. Den vejledende bekæmpelsestærskel er 0,5-1,0 larve pr. strå. Små larver er lettest at bekæmpe. Til bekæmpelse af kornbladbillelarver kan anvendes 0,1-0,15 kg Karate, 0,05-0,075 kg Kaiso

Sorbie, 0,15 l Fastac. Mavrik Vita er kun godkendt mod bladlus. Hvis der også forekommer bladlus, kan mod kornbladbillelarver anvendes 0,1 l Mavrik Vita. Kornbladbillelarver bekæmpes til omkring gennemskridning.

Angrebene af bladlus er overvejende svage, og der er udløst bekæmpelse i 6 procent af markerne. Det højeste angreb er 70 procent angrebne strå. Bekæmpelse af bladlus anbefales ved over 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse eller ved over 40 procent angrebne strå, såfremt der ikke samtidig er behov for svampebekæmpelse. Til bekæmpelse af bladlus anvendes de høje af ovennævnte doser.

Det gennemsnitlige vækststadie er 52 (begyndende skridning).

I havre foretages kun et begrænset antal registreringer.

Billede 5. Angreb af bakteriesygdommen havrepletbakteriose fotograferet 14. juni 2019. I de fleste tilfælde er der tale om svage angreb. Symptomet kan forveksles med bladpletsvampe. Angreb af havrepletbakteriose ses især i bladspidserne, i bladkanterne eller midt på bladet, der kan klappe sammen. Da det er en bakterie, kan den ikke bekæmpes med svampemidler.

Se data på nedenstående link:

- [Vårbyg](#)
- [Havre](#)

BYGFLUER I VÅRHVEDE OG VÅRBYG

8. registrering af bygfluer på gule limplader og i fangbakker er foretaget.

Der findes fortsat flere bygfluer i vårhvede end i vårbyg, men fangsterne er aftaget meget i forhold til den forløbne uge. I vårhvede er den højeste fangst 12 bygfluer pr. limplade.

Da der i 2018 var udbredte angreb af bygfluens larve i vårhvede, er i år anbefalet 2 bekæmpelser i vårhvede med 0,15 kg/ha Karate. I vårhvede kan der på lokaliteter med erfaringsvis mange bygfluer være behov for op til 3 behandlinger.

I vårbyg er kun anbefalet bekæmpelse ved fund af mange bygfluer i marken. I registreringsnettet i vårbyg er anbefalet bekæmpelse i markerne med de største fangster, og der er etableret et sprøjtevindue for at se effekten.

Dette var sidste aflæsning af fangster af bygfluer i år. Vi takker for indberetningerne.

Billede 6. Vårhvede med talrige æg af bygfluer fotograferet 13. juni 2019 af Kjeld Forsom, ØkologiRådgivning Danmark.

HVEDEGALMYG

11. registrering er foretaget.

Forekomsten af hvedegalmyg følges via feromonfælder i ca. 60 vinterhvedemarker i planteavlskonsulenternes registreringsnet og aflæses to gange om ugen. Vinterhvedemarkerne er ikke længere modtagelige for angreb, men udviklingen følges denne uge med af hensyn til vårhvede.

Fra England angives en bekæmpelsestærskel på 120 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag, såfremt hveden samtidig er modtagelig, dvs. er i vækststadium 43-61 (svulmning af fanebladets bladskede til begyndende blomstring). Ved fangst af over 30 hvedegalmyg pr. dag er der også en risiko, men det er usikkert, om bekæmpelse er rentabel. Tidlige angreb er mest tabsvoldende.

Der er mange hvedegalmyg flere steder. Der er ud af 54 lokaliteter fanget over 120 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag på 8 lokaliteter. På 20 lokaliteter er der fanget over 30 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag.

Til bekæmpelse kan anvendes 0,15-0,2 kg/ha Karate 2,5 WG eller 0,1-0,15 Mavrik Vita.

Aflæsningen torsdag-fredag i indeværende uge er sidste aflæsning i år.

Se data på nedenstående links:

- [Bygfluer, vårbyg](#)
- [Bygfluer, vårhvede](#)
- [Hvedegalmyg](#)

ALM. RAJGRÆS

10. registrering af svampeangreb er foretaget.

Der er meget kronrust. Angreb er fundet i ca. 80 procent af de ubehandlede marker, og der er denne uge udløst bekæmpelse i ca. 60 procent af de ubehandlede marker. Der er fundet op til 50 hhv. 75 og 75 procent dækning i ubehandlet i de 3 kraftigst angrebne marker.

Der er ikke fundet sortrust.

Kronrust anbefales bekæmpet ved 0,1 procent dækning (få pustler pr. plante) til vækststadium 69 (afsluttet blomstring). Der anbefales omkring 0,45 l Bell, 0,3 Bell + 0,15 l Comet Pro eller 0,45 l Viverda + 0,5 l Ultimate S til bekæmpelse af kronrust. Øg dosis ved kraftigere angreb.

Det gennemsnitlige vækststadium er 65 (blomstring halvvejs), mens de længst udviklede marker er afblomstrede.

Se data på nedenstående link:

- [Alm. rajgræs](#)

CIKADER I KARTOFLER

3. aflæsning af fangster af cikader på gule limplader i stivelseskartofler er foretaget. Fangsterne er fra uge 24 og de første dage i indeværende uge. Limpladerne aflæses 1 gang om ugen.

Der er pt. indberettet fangster fra 32 lokaliteter, og der er fortsat mange cikader. På 14 af lokaliteterne er der registreret over 20 cikader i gennemsnit på limpladerne. På lokaliteten med flest cikader er denne uge registreret 107 cikader pr. limplade.

Der var begyndende indflyvning fra begyndelsen af uge 22. Første bekæmpelse foretages tre uger efter begyndende indflyvning, dvs. bekæmpelse er aktuel i denne uge. Bekæmpelse er rettet mod de voksne cikader og evt. nymfer. Til evt. bekæmpelse anbefales 0,15 kg Mospilan.

En evt. opfølgende behandling senere udføres ud fra forekomst af de første cikadenymfer på undersiden af nedre blade. Tidspunktet forventes at være omkring slutningen af juli. Forekomsten af nymfer på undersiden af de nedre blade undersøges også senere i registreringsnettet.

Se data på nedenstående link:

- [Cikader, kartofler](#)

MAJS

1. registrering af majshalvmøl i feromonfælder er foretaget.

Fælderne blev sat ud i markerne i den forløbne uge, og fangsterne er aflæst i denne uge. Der er pt. registreret på 14 lokaliteter, og der er kun fanget en enkelt majshavlmøl på én lokalitet.

Majshalvmøl er et relativt nyt skadedyr i Danmark, og udbredelsen ønskes derfor fulgt via feromonfælder.

Se data på nedenstående link:

- [Majshalvmøl](#)

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.